

magystr_dep@nubip.edu.ua
<https://nubip.edu.ua/node/1027>

(<https://nubip.edu.ua/structure/gpf>)

Спеціальність: Психологія (<https://nubip.edu.ua/node/1104/22>)

Тема магістерської роботи: Особливості розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку

Керівник: Олійник Оксана Олексіївна, кандидат психологічних наук, доцент

Взято участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Майбутнє психології в умовах сучасної України». Взято участь у всеукраїнській студентській конференції "Фестиваль психологічної науки", а також за темою досліджень підготовлено дві тези: «Особливості розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку», і «Психологічні чинники розвитку емоційної сфери молодших школярів».

[illegible]

РЕФЕРАТ

Магістерська кваліфікаційна робота на тему «Особливості розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку» має структуру: картка кваліфікаційної магістерської роботи, титульний аркуш, завдання на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, реферат, зміст, вступ, основну частину (III розділи), висновки, список використаних джерел, додатки. Список використаних джерел містить 40 позицій. Обсяг магістерської кваліфікаційної роботи – 90 сторінок.

У першому розділі представлено теоретичний аналіз розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку. Висвітлено сутність понять «емоції» та «емоційна сфера» в психологічній науці. Охарактеризовано психічний розвиток дитини в молодшому шкільному віці. Вивчено особливості розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку.

У другому розділі здійснено емпіричне дослідження особливостей розвитку емоційної сфери у дітей молодшого шкільного віку. Організовано емпіричне дослідження особливостей розвитку емоційної сфери у дітей молодшого шкільного віку. Досліджено показники розвитку емоційної сфери а також вивчено психологічні чинники емоційного розвитку молодших школярів.

У третьому розділі особлива увага приділена організаційним засадам розвитку емоційної сфери молодших школярів, розробці програми розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку та динаміці змін розвитку емоційної сфери молодших школярів.

Ключові слова: емоції, розвиток емоційної сфери, молодший шкільний вік.

ОСОБИСТІ ДОСЯГНЕННЯ

Публікація тез до всеукраїнської студентської конференції "Фестиваль психологічної науки":

УДК 159.942.4:373.3-053.2/.5

САЛІМОНЕНКО-КАРАЧУН Дарина,

*студентка магістратури 2 року навчання,
спеціальності 053 «Психологія»*

*Гуманітарно-педагогічного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Емоційна сфера особистості є предметом серйозних теоретичних обговорень багатьох вчених, які вважають, що психологічна наука без вчення про емоції нічого не варта. «Їх дуже легко побачити у дитини, так як їх видно з виразу обличчя, по позі і жестах, а також з поведінки. Розвиток емоційної сфери дитини по праву належить до важливих показників психічного стану і благополуччя» [1; с. 1].

Незважаючи на достатню розробленість різних аспектів досліджень у царині емоційної сфери питання ролі емоцій та особливостей його прояву у дітей молодшого шкільного віку ще недостатньо досліджені науковцями. Саме тому мною було здійснено дослідження особливостей розвитку емоційної сфери дітей цього віку.

Мета дослідження – дослідити особливості розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку.

Для емпіричного дослідження мною були обрані наступні діагностичні методи – тест шкільної тривожності Філіпса, методика «Шкала диференціальних емоцій Ізарда», проективна методика «Обери обличчя». Вони дають можливість отримати одномоментний зріз цілої палітри поточних емоційних переживань, а також вивчити рівень і характер тривожності дітей.

«Несформована дитяча психіка є більш тендітною, й потребує в значній мірі більшої уваги в складних життєвих ситуаціях» [2; с.1].

Емпіричне дослідження було здійснено в Печерському ліцеї 75 в місті Києві. Респонденти – учні 1-4 класів, віком від 6 до 10 років. Кількість учнів – 35, серед яких 17 дівчат та 18 хлопців.

За результатами тесту шкільної тривожності Філіпса молодші школярі отримали наступні показники: низький рівень тривожності – 23 %, середній рівень тривожності – 51 %, підвищений рівень тривожності – 26 %, високий – 0 %. Підвищений тривожний стан в учнів в основному проявляється у переживанні соціального стресу, страху самовираження, страху ситуації перевірки знань і страху не відповідати очікуванням оточуючих.

Результати досліджень за методикою «Шкала диференціальних емоцій Ізарда»: за показником позитивних емоцій, лише 3 % дітей отримали низький рівень. Це хороший показник, адже позитивні емоції є важливими в житті кожного з нас. Це означає, що 97 % дітей часто відчують такі емоції як радість, інтерес та здивування. Індекс позитивних емоцій характеризує позитивне емоційне відношення дитини до ситуації. За показником гострих негативних емоцій, лише 3 % дітей отримали високий рівень. Це хороший показник, адже індекс гострих негативних емоцій показує загальне негативне емоційне відношення дитини до ситуації. Цей відсоток дітей часто проживають емоції горя, гніву, презирства та відризи. За показником тривожно - депресивних емоцій, достатня кількість дітей (11 %) набрали високий рівень. Це свідчить про те, що діти часто переживають емоції страху, провини та сорому. Індекс тривожно-депресивних емоцій показує стійкі індивідуальні переживання тривожно - депресивних емоцій, тому на це потрібно звернути особливу увагу. За результатами методики «Обери обличчя» діти отримали такі показники: емоційно - позитивні відповіді – 81 %, емоційно - негативні – 19 %, що свідчить про гарно розвинену емоційну сферу дітей.

«Ця методика розроблена американськими психологами Р. Теммл, М. Дорки і В. Амен. Тривожність, досліджувана людиною по відношенню до конкретної ситуації, не обов'язково буде точно так само проявлятися в іншій соціальній ситуації, і це залежить від від'ємного емоційного досвіду, набутого дитиною в даній або інших життєвих ситуаціях. Саме негативний емоційний досвід підвищує і породжує тривожність як рису особистості і тривожну, неспокійну поведінку дитини» [3].

Отже, загальний стан розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку є на високому рівні, про це свідчать показники діагностики. Проте, є діти, які отримали високий рівень тривожності, високий рівень гострих емоційних переживань, або ж низький рівень позитивних емоцій. Їм необхідно пройти програму розвитку емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку, головною метою якої є зниження рівня тривожності, подолання негативних станів реконструкція повноцінних контактів дитини з однолітками, вміння диференціювати власні емоції та емоції інших, вміння адекватно виражати свої почуття, а також забезпечення емоційного благополуччя дітей молодшого шкільного віку.

Список використаних джерел:

1. Олена Маляр, ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ, 2023, 6 с. URL: <https://journals.academ.vinnica.ua/index.php/ped-psyh/article/download/67/64/65> (дата побрання 26.05.2024)
2. О.В. Тімченко, Д.С. Похилько, АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ЕМОЦІЙ У ДІТЕЙ, Національний університет цивільного захисту України, м. Харків, 2017 р, 15 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/4095/1/Статья%20Тимченко%20Похилько.pdf> (дата побрання 09.06.2024)
3. Долгачова Олена, Проективна методика "Обери обличчя", 2017 р. веб-сайт. URL: <https://emotsijno-osobistisnij-rozvitok-ditej-v-umovakh-sim-jj.webnode.com.ua/bilshe-testiv-2/> (дата побрання 28.05.2024)

РЕЗЮМЕ

ДОСВІД РОБОТИ
